

Allà on cauen les estrelles

MÉSLLLIBRES

Cédric Sapin-Defour

Traducció de Mercè Ubach

D-16768

Vas néixer pels volts de les dotze i cinc.

Vas cridar fort i sense reserves, a l'edat d'un segon, cosa que va encantar als grans. No és fins més tard que els molesta, això. Vas pesar dos quilos vuit-cents vint i el teu melic era «perfecte», va remarcar el doctor Maurer. En canvi, no va dir res sobre la teva ànima, ja n'estaves dotada o era la vida que la proporcionava?

Mathilde és un nom bonic, no està associat a cap edat, a cap classe, des de bon començament vas decidir ser lliure. Ets l'últim membre de la família, tots dos compartim aquesta condició. És un bon lloc, l'últim, se'ns exigeix menys i se'ns perdona més.

I aquí et tenim, dipositada sobre aquesta Terra. En aquestes latituds i en aquest moment del segle, res no impedirà que el que vingui a continuació sigui amable.

Va ser la nostra primera aproximació, la màquina expenedora Selecta de l'aula 13 n'és testimoni. Ens vam prendre un expresso llarg, tu perquè ets de xocolata i jo, de cafès curts. Al principi, la gent no sol parlar gaire del que no li agrada, prefereix les inclinacions, i aquell cafè ens inclinava l'un cap a l'altre.

Hi havia una multitud, al voltant, centenars d'estudiants que també somiaven obtenir el CAPEPS,¹ i alhora no hi havia ningú, tot d'éssers borrosos i tu nítida, destacada entre tots els vius. Xivarri i alhora silenci. És un efecte que produiràs sempre: quan tu hi ets, bona part de la resta del món desapareix. Els companys eren a quatre passes, si paraves l'orella se'n sentien les rialles sonores, però no la paràvem. El tanoca d'en Bubu em picava l'ullet. Entre totes les primeres vegades relatives a l'amor, hi ha aquella en què només parles amb l'altre, en què només sou dos, al marge de la diversió de la colla, i no és la més banal de les primeres vegades. Perquè ben aviat, diguem que immediatament, saps si t'hi entens sense l'alegre enrenou dels amics.

Llavors tota la classe va tornar a l'aula i nosaltres al darrere.

Imaginem que, aquell matí, se'ns hagués afegit una endevina. Amants de les rareses, l'hauríem acollit amb els braços oberts. Hauria escrutat els nostres vasos de plàstic, hauria remenat l'escuma beix amb unes ungles corbades, hauria mastegat tres conjurs i hauria dit sobre el nostre futur:

–Unireu les vostres vides amb alegria. No pas aquest vespre, però sí aviat. Els vostres cossos, els vostres cors, tot el que batega s'unirà. Durant vint anys viureu una vida

1. Certificat d'aptitud que s'exigeix per ser professor d'educació física. (*N. de la t.*)

plena i feliç. Jugareu a l'aire lliure, riureu i us estimareu com pocs gosen fer-ho. No perdreu ni un segon. La muntanya serà el vostre regne, el vertigen i els animals, els vostres fidels companys. Us enriureu de les pors. I del que pensin els altres. Però un matí que no serà anunciat per res, un de vosaltres dos caurà i es trencarà fins al moll de l'os; no compartireu res, l'altre resultarà il·lès, però una gran part de vosaltres dos s'esfondrarà. I el que vindrà després, més llarg que la felicitat, no serà sinó dolor, dubtes i retrets. Hi haurà moments que només esperareu que passin els dies.

No diria qui dels dos, i ni tu ni jo l'hi preguntàrem.

Què hauríem decidit?

Jo m'hauria quedat amb la meva parella i t'hauria proposat que tu tornessis amb el teu windsurfista, i que féssim tots dos una vida tranquil·la, còmoda i previsible. Després ens hauríem enrigut d'aquests suggeriments idiotes i hauríem passat a altres beuratges en companyia de Madame Irma, i el seu turbant lila hauria anat a parar en un dels nostres caps verds. Els nostres Bic de quatre colors haurien fet el fet com a varetes màgiques, i les tossudes ganes de viure que teníem haurien dit l'abracadabra. Els companys haurien deixat la gentada i haurien tornat amb nosaltres. «Val la pena!», hauríem cridat tots a cor. Hauríem dit que sí als entusiasmes i a les caigudes, en definitiva a tot el que ens portés la vida. I després, per assegurar-nos de la fortalesa dels nostres cossos, hauríem ballat tota la nit. I l'endemà, tres canyes de xocolata més tard, tot hauria quedat entès i oblidat.

Avui que estàs ferida, perquè dels dos t'ha tocat a tu –i el fet no és precisament irrellevant–, què faríem?

De vegades fantasiejo amb la idea de no haver-nos arribat a conèixer. Així no t'hauries fet mal. Per estalviar-se el dolor, de vegades cal sacrificar tota l'alegria.

D-6218

Vas venir en aquell racó de casa que tenia llogat a Le Revoiret, quin nom tan dolç per als que anhelien reunir-se amb algú. Les casualitats no existeixen enlloc. Vam dormir al mateix llit com feien cada vegada els amics que érem. Aquella habitació amb mil esquerdes era glacial i els llençols, autèntiques congestes. Ens vam fregar els peus molt fort, com es fa a la muntanya per evitar la congelació. Feia tant de fred en les vides respectives que, per primera vegada, aquell fregament es va encomanar al conjunt dels nostres cossos. Per un instant ens va fer por que l'amor cremés tota la resta, però les rialles van escombrar aquesta ximpleria per sempre.

D-5832

Ens enrèiem bastant de les tradicions. Però la de casar-se ens la vam prendre seriosament. Per poder tenir el mateix nom, o no ens havien dit mil cops que semblàvem germans? A la sala de cerimònies, érem quatre més el tinent d'alcalde, per a ell era el seu primer casament i per a nosaltres, l'últim. L'Ubac també hi era, testimoni mut, content i del tot escabellat. En Sylvain i en Romain reien amb totes les dents blanques, Jacques Chirac, des del seu jardí, ens observava i tu t'havies planxat el polo. Ens vam prometre el que tocava, vam firmar al registre, la secretària de l'ajuntament se'ns va acostar, va aplaudir i l'Ubac va lladrar. A la 306, sense cintes rosa, ens esperava l'equipament de barranquisme, els neoprens feien bona olor i les nostres vides no tenien temps d'eixugar-se. Ens en vam anar a saltar a l'aigua de Montmin, i a l'última gorga ens hi esperava una ampolla; va ser un veritable bateig.

Es pot somriure sense prendre's les coses a la lleugera. Perquè, com qui no vol la cosa, al final de l'article 212, el zelós tinent d'alcalde ens va dir: el compromís que contraieu

l'un amb l'altre és seriós, va més enllà de les alegries. Ho heu entès, parella temerària? Fins a les decisions finals. Ell parlava de desgràcies i nosaltres vam fer veure que no l'enteníem. Volia dir que el metge preguntarà al marit o a la dona si continuar lluitant o bé si desconnectar. No pas a la mare, ni al pare o l'Esperit Sant. Tot i ser u, de vegades estàs sol davant d'una decisió.

Però aquell dia tant se'ns en donava, dels punts problemàtics, totes aquelles frases estaven tan fora de lloc que ens van entrar per una orella i ens van sortir per l'altra. Al cap, només hi teníem l'eternitat.

D-3826

L'allau es va produir a una distància raonable de les nostres petjades, però no pas tan lluny com això.

Tornant cap al poble, un dels seus habitants, clarivident, ens va dir:

–Un dia us en passarà alguna i us l'haureu ben buscat.

Em semblava que la seva advertència era la definició exacta d'una vida que valia la pena ser viscuda.

D-2575

Entre altres dels seus encants, ens en vam anar a viure al Beaufortain, per Le Chatelet. Ens havíem enamorat d'aquesta granja de pastors transhumants, arraulida al bosc de Villard, al vessant sud, que tenia com a únics veïns cérvols, guineus i una parella de teixons fidels. Com a bons funcionaris sense capital inicial, havíem signat per mantenir una història d'amor de trenta anys amb el Crédit Mutuel Enseignant i havíem comprat la construcció. Armats d'eines atrotinades i de les nostres escasses competències,

al cap d'uns quants anys ens havia quedat una casa ben coqueta. Que només hi hagués aigua de la font, que la teulada pixés els dies de pluja, que fóssim a hores de cotxe de la feina i que haguéssim d'aparcar al poble quan nevava era perfecte. Allà, envoltats dels nostres gossos Ubac, Cordée, Frison i de nits sense enllumenat, érem al lloc perfecte.

I aquell hivern et vas fer mal al genoll. Molt de mal. Impedida, amb croses durant mesos i mesos, tot resultava laboriós. Le Chatelet ens mostrava els nostres límits per fer-hi la vida de cada dia.

Ens la vam vendre, immensament tristos de deixar-la.

Cal creure que la casa també. Al cap d'uns dies d'anar-nos-en, li va caure un llamp i ara no és més que un munt de cendres.

D-1856

L'Ubac, el nostre gos estimat, s'ha mort.

No sé si és la realitat o la nostra mirada, però sembla que, des de llavors, la vida ens parla més d'ocaso que d'eclosions.

D-29

Ensensem que entrem en una història pel començament. Ens equivoquem. Les nostres històries ens enxampen per la meitat. Una gran part ha tingut lloc sense nosaltres, gairebé tot està a punt, n'hem tingut indicis, però no hem vist a venir res. La vida no s'espera fins que estiguem preparats. Si pugem en marxa en un tren de la felicitat, no és tan greu, ens perdrem les alegries del principi, les que anuncien el futur, però sempre quedarà alegria per als despistats. En canvi, si és del dolor que hem negligit els avisos, encara que

accionem l'alarma per frenar el comboi, no servirà de res, una desgràcia accelerada triga moltíssim a frenar.

Predir el passat i qualificar-lo d'evident és un exercici còmode, només cal primer esperar i després pretendre. Avui podem dir que el poble de Falzes ens havia advertit i que no li vam fer cas.

Aquell matí vam sortir alegrement de la furgo, feia sis mesos que estàvem de viatge i que experimentàvem la llibertat en majúscules. Ens vam prendre un expresso a l'alberg Jochele, l'únic bar de Falzes obert a primera hora. Aquests italians de l'Alto Adige, encara que els falti una mica de desordre i abusin de les consonants, cada vegada ens agradaven més perquè, sota una aparença rígida, amaguen un munt d'imaginació. El camí cap al mont Plata és bonic, la llum dolça hi queda estriada pels grans avets i els grans làrixs, allà els arbres també són ben drets. Des de dins, aquesta arbreda sembla un codi de barres gegant. Per comprar què? Silenci, el soroll dels homes en sordina, i pau. Ens feia petar de riure, aquest nom d'un cim, mont pla, és absurd. Es devia referir a alguna cosa òbvia, com sempre passa amb les absurditats.

Al cim, vam desplegar els parapents, allà, al mateix lloc que la setmana abans, la brisa era perfecta, el ventet de sud també, i la cinta lligada al final de la branca per observar-ne la direcció ens deia feu sense por, és per aquí. Estàvem a punt d'enlairar-nos. Però del no-res va aparèixer un núvol, en quatre minuts, inflat, negre, portant notícies celestes directes. Es va fondre damunt nostre, enlloc més. Va deixar una pluja forta, severa, breu, amb unes gotes grosses, decidides, que ens picaven els cascos com picots garsers. Ens vam refugiar sota els sacs i vam protegir les veles a correu; el núvol se'n va anar com havia vingut, segur de la claredat del seu presagi. Nosaltres estàvem a punt per baixar a peu.

Tu t'inclinaves més aviat per tornar a la furgoneta; no és que tinguessis por, deies que hi hauria altres ocasions i que el mont Plata, a priori, no tenia previst canviar de lloc. Jo et vaig dir que les previsions de tots els models meteorològics eren bones i que ens les havíem de creure. Vam discutir una mica, vam esperar una estona que les condicions tornessin a ser favorables i ens vam enlairar. Malgrat tot. Jo primer, a veure què, i després tu, cosa estranya, normalment et segueixo jo a tu. Al final et vas enlairar per no decebre'm? Espero que no.

Des de l'aire, et vaig dir per ràdio que tot anava bé, hi havia turbulències però res preocupant, per què ho hauria de ser, el vent? Girant el cap, vaig veure la teva vela desplegada al cel. Vint segons més tard, un altre cop d'ull i la teva vela era a terra. Vaig notar un cargolament al ventre. Però la meva ràdio va espetarregar de seguida: «Etic bé.» Havies aterrat immediatament, no de manera desastrosa, però era d'aquelles vegades que costa veure-ho clar. El teu primer gest, després d'haver salvat la pell, va ser avisar-me. El que tu senties s'havia imposat a les meves conviccions, i estar a l'altura de la vida és això. Al cap d'un mes reviuré aquesta escena fins al moll de l'os, una segona vegada, sense repetir la mateixa sort. Tot serà semblant, llevat que no em parlaràs per ràdio. De fet, no s'assemblarà gens. Quan la vida es pren la molèstia d'advertir-nos i nosaltres no li fem cas, el furor del càstig es redobla.

Vaig volar dret, vaig aterrar de pressa i corrents i vaig recollir la vela fent-ne un manyoc indecent.

Vaig córrer cap a tu. El de l'alberg em va saludar, preguntant-se on devies ser –tothom fa el mateix quan ens veuen l'un sense l'altre– i vaig córrer encara més de pressa. Hauria pogut córrer durant hores, a ple rendiment i sense dificultat. D'on sortien, aquells grans dipòsits de glòbuls?

No pensava en res. Però plorava. De sobte estava inundat, sanglotava sense parar, amb una intensitat creixent a cada revolt. Per no res, tot anava bé. Estava a punt d'arribar on eres, estaries sencera, gens frustrada, i com tants cops em diries: «No és greu, és el que hi ha», tu sempre has sigut més precisa que jo a l'hora de posar el despit al seu lloc. S'ha de saber perdre, em dius, i des de l'instant en què deixem d'acceptar aquesta regla, la vida deixa de ser un joc. Et trobaria, baixariem, ens concediríem una cervesa, el present disponible i un futur concebible. Tot anava bé. I jo plorava.

El destí m'havia dit a crits la continuació. Em situava en aquests moments de la vida en què sents altres veus, en què el cos ho sap abans que la resta i ens avisa. Però nosaltres, els homes d'avui, estem com inanimats, no escoltem.

Et vaig amagar les llàgrimes. T'he mentit rara vegada.

D-1

Quan viatges, no deixes gaire res per a més tard.

Es podria creure el contrari: amb el temps que s'estira, l'endemà lliure, esperar pot ser de bon gust. Gairebé una cortesia. D'altra banda, si viatges, també és perquè s'acabi l'anar amb presses. És gairebé una resistència.

Però, en realitat, posposes poc perquè quan viatges res no es repeteix de veritat. Pots deixar passar l'ocasió, és una idea noble perquè també és bonic penedir-se del que no has fet, però nosaltres som viatgers sobretot per golafreria. De manera que ens aferrem a tot el que es presenta i que el present no ens oferirà per segon cop.

Vam baixar de la furgo amb aquesta idea al cap, feia set mesos que vivíem en els disset metres cúbics d'una Fiat Ducato i el món no havia sigut mai tan gran. Fèiem la vida

que somiàvem, vagàvem per les muntanyes d'Europa buscant el que no teníem. No vivíem enlloc, érem ocells de pas. Tot el que fèiem era passar pels llocs, cosa que és bastant covarda però rendible en matèria de felicitat. Anàvem de descobriment en descobriment, de nimietat en nimietat, sentíem una atracció ferotge pels llocs on no hi ha res a veure. Un clàssic per a una parella al confortable equador de la seva vida que emprèn l'inventari de tot el que atresora i tot el que li falta i arriba a la conclusió que les úniques riqueses vàlides són el temps i la llibertat de disposar-ne. Ens havíem desfet de les nostres possessions, fins i tot dels centenars de llibres ben arrengrerats, havíem posat fi a la carrera com a professors d'educació física, liquidat els crèdits pendents, havíem dit no a les consignes: acumular, brillar, aconseguir, preveure. Havíem triat una vida del tot nòmada. Alguns ens deien audaços, oblidant que només aquells que tenen molt es poden permetre explorar els marges. Nosaltres no parlàvem d'audàcia. En teníem prou de fer aquella vida.

Rio Bianco és l'extrem d'una vall enlluernadora, la vall d'Aurina, situada a la província de Bolzano, al nord d'Itàlia, amb Àustria a tocar. Aquí tot s'expressa en dues llengües, es pot dir Weissenbach, però les nostres orelles llatines prefereixen el cant abans que el rugit, i privilegien l'italià. Els prats estan ben pelats, la gent et diu bon dia i el vent és suau. Sembla que aquí només hi hagi lloc per a una alegria tranquil·la, és una de les mentides del viatge.

Si és blanc, és que el rierol és fred, terriblement fred. Tornant ben bruts de la muntanya, hi vam submergir els peus; al primer contacte, quasi et desmaies.

—Sobretot, no moguis els dits dels peus!

Si no, el fred reapareix, torna a començar i s'intensifica; relaxa't, ja veuràs que després quasi la trobes calenta. El primer que tregui els peus perd i l'altre l'esbronca per riure.

Al final ens hi vam acabar ficant despullats, és el que té la falta de diversió. Banyar-se nu als rius és com dibuixar als vidres entelats o xiular amb un bri d'herba entre els polzes, un dia, sense previ avís, deixes de fer-ho i penses en pretèrit imperfet. La gent d'aquí, tan de casa, de dutxa, i que renten les llantes amb sabó, ens miraven malament, i si tu també els miraves, notaves que tenien ganes de jugar, potser res no s'apaga en realitat.

Després vam anar a prendre una copa de *prosecco* a l'Sportbar. La mestressa i la seva filla són amables, ens van servir dues copes per a assedegats i un bol de patates xips ple a vessar. Havíem vingut a l'hivern, van reconèixer els francesets de la furgo de coloraines que sortien del lavabo amb les aixelles perfumades i les parpelles desenganxades; de vegades el viatge fa bucles, torna, i durant uns dies reclama la seva dosi de rutines. Aquí, el cafè costa un euro amb vint, no hi ha cap indicador més fiable que el preu de l'expresso per saber si un territori s'ha venut o no l'ànima al diable.

Ens vam beure la copa en tres glops no gaire espaiats, vam arrasar el bol de patates fregides, tu em vas preguntar per què el Nutri-Score s'aturava a la E i la mare, contenta de tornar-nos a veure, ens va dir que convidava la casa. A França, no t'ofereixen un cul d'ampolla si no t'han vist mil vegades. *Grazie mille. Bitte.*

—En demanem una altra?

—Tu creus?

—No seria gaire elegant marxar sense haver demanat cap consumició.

—Vols dir pagat.

—Es pensarà que ens hi sentim obligats.

—Ja tornarem demà, quan baixem. A més, podrem prendre'n més d'una, per a dissabte anuncien mal temps.

–Fet.

Altre cop a la furgoneta, vam preparar les motxilles, vam plegar les veles amb tot el rigor, vam provar les ràdios i vam estudiar la météo.

Vam sacrificar les delícies del present al futur i la seva organització. Vam fer la tria de rebutjar en comptes de gaudir i, tot i això, l'embriaguesa providencial ens obria els braços.

En plena nit, aquesta maleïda sopa estancada, vaig sortir de la furgo. Vaig buscar la més brillant de les estrelles. Ni una. Tot era tèrbol, res no convidava a l'endemà. Quan escoltarem per fi el que el cel té a dir?